

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pracownik obsługi płacowej (431301)

Pracownicy obsługi płacowej

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pracownik obsługi płacowej (431301)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [456]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/rachunkowości-raport-karta-kredytowa-761599> [dostęp: 31.10.2018]

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie spraw płacowych	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym.....	11
3.4. Kompetencje społeczne.....	13
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	13
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pracownik obsługi płacowej 431301

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Specjalista do spraw kadrowo-płacowych.
- Specjalista do spraw płac.
- Specjalista do spraw wynagrodzeń.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 4313 Payroll clerks.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011-2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Ewa Kawczyńska-Kiełbasa – Zespół Szkół nr 1, Zgierz.
- Katarzyna Mirkowska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Józef Sartanowicz – Zakład Transportowo-Naprawczy Jerzy Żakowski, Olsztyn.
- Joanna Woźniczka – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Małgorzata Domańska-Plichta – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Ryszard Pieńkowski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Sebastian Stefański – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Świsulska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Recenzenci:

- Monika Kidyba – Alexandrite Group, Gliwice.
- Dorota Wójcik – Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Bogdan Grzybowski – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Warszawa.
- Sylwia Nowakowska – Zespół Szkół Ekonomicznych im. M. Kopernika w Olsztynie, Olsztyn.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pracownik obsługi płacowej realizuje zadania związane z obsługą pracowników, zleceniobiorców i wykonawców w zakresie wynagrodzeń. Nalicza wynagrodzenia wynikające z umów o pracę¹² i umów cywilnoprawnych¹³. Sporządza listy płac, rozlicza zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Sporządza deklaracje rozliczeniowe i informacje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i urzędów skarbowych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Głównym zadaniem **pracownika obsługi płacowej** jest naliczanie wynagrodzeń w różnych systemach wynagradzania¹¹, z uwzględnieniem obowiązkowych i fakultatywnych elementów wynagrodzeń⁵ oraz obligatoryjnych⁸ i dobrowolnych obciążeń³, w technologii informatycznej lub tradycyjnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dodatkowo może prowadzić ewidencję czasu pracy.

Pracownik obsługi płacowej rozlicza zobowiązania ubezpieczeniowe wobec ZUS oraz zobowiązania podatkowe wobec urzędu skarbowego. Sporządza i przekazuje do ZUS deklaracje należnych składek. Dokonuje rozliczeń wynagrodzenia za okres czasowej niezdolności do pracy, a także świadczenia pieniężnego z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego. Oblicza kwoty do wypłaty dla pracowników oraz generuje polecenia przelewów, które, po zatwierdzeniu przez uprawnioną osobę, zostają przekazane na konta bankowe pracowników.

Pracownik obsługi płacowej sporządza roczne informacje o dochodach pracowników i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT). Na wniosek pracownika lub innych uprawnionych organów wydaje zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia dla różnych celów, w tym emerytalno-rentowych.

Sposoby wykonywania pracy

Pracownik obsługi płacowej zajmuje się m.in.:

- naliczaniem wynagrodzeń w oparciu o umowy o pracę i umowy cywilnoprawne,
- naliczaniem świadczeń z ubezpieczeń społecznych,
- dokonywaniem wypłat wynagrodzeń,
- rozliczaniem i przekazywaniem zobowiązań do ZUS i urzędu skarbowego,
- sporządzaniem i przekazywaniem deklaracji do ZUS i urzędu skarbowego,
- wystawianiem zaświadczeń o wysokości wynagrodzenia.

Wymaga się od niego znajomości, rozumienia procesów i pojęć dotyczących finansowego rozliczania pracowników oraz zależności między nimi, a także zasad i przepisów związanych z naliczaniem

wynagrodzeń, rozliczaniem świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, dokonywaniem potrąceń, naliczaniem składek ZUS oraz odprowadzaniem do urzędu skarbowego podatku dochodowego od osób fizycznych.

W zawodzie przydatna jest znajomość podstawowych uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej.

Pracownik obsługi płacowej powinien posiadać umiejętność obsługi specjalistycznych programów, obejmujących zarówno moduły kadrowo-księgowe, z użyciem których nalicza się wynagrodzenia, jak i system służący do rozliczania ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejszem pracy **pracownika obsługi płacowej** jest przede wszystkim biuro, w którym obsługuje on typowe urządzenia biurowe: komputer, drukarkę, skaner itp. oraz specjalistyczne programy kadrowo-płacowe. Pomieszczenia biurowe są często klimatyzowane i ze sztucznym oświetleniem.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pracownik obsługi płacowej w swojej działalności zawodowej wykorzystuje różnego rodzaju maszyny, urządzenia i narzędzia. Mogą to być m.in.:

- komputer (z dostępem do internetu) wyposażony w oprogramowanie obsługujące zagadnienia płacowe,
- urządzenia peryferyjne, np. drukarka, klawiatura, monitor, mysz, skaner,
- nośniki danych⁷ do archiwizacji,
- urządzenia biurowe, np. telefon, faks, kserokopiarka, niszczarka,
- druki i formularze.

Organizacja pracy

Pracownik obsługi płacowej może być zatrudniony w przedsiębiorstwach⁹ i jednostkach organizacyjnych⁶ różnych branż. W zależności od struktury organizacyjnej¹⁰ przedsiębiorstwa może pracować np.:

- w dziale kadr i płac,
- w księgowości,
- w samodzielnej komórce bezpośrednio podporządkowanej kierownikowi jednostki.

Może być również zatrudniony w wyspecjalizowanych przedsiębiorstwach, które zajmują się kompleksową obsługą przedsiębiorstw, w tym między innymi prowadzeniem spraw kadrowo-płacowych, np. w biurach rachunkowych.

Zadania zawodowe wykonuje indywidualnie, ale pod nadzorem przełożonego, najczęściej w systemie jednozmianowym.

W celu pozyskania niezbędnych informacji do wykonania swoich zadań kontaktuje się z innymi komórkami organizacyjnymi w przedsiębiorstwie, w szczególności z komórkami działu kadr i spraw osobowych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zadania zawodowe **pracownika obsługi płatcowej** wykonywane są najczęściej przy stanowisku komputerowym w pozycji siedzącej, stąd zagrożeniami związanymi ze środowiskiem pracy mogą być:

- przeciążenia układu kostno-stawowego,
- przeciążenia mięśni kręgosłupa, karku i narządu ruchu,
- przeciążenia narządu wzroku,
- zaburzenia krążenia, głównie w obrębie nóg,
- zmęczenie, znużenie,
- bóle głowy,
- alergie.

WAŻNE:

Prawidłowa organizacja stanowiska pracy, z zachowaniem zasad ergonomii⁴ oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, w dużym stopniu eliminuje wymienione wyżej zagrożenia.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **pracownik obsługi płatcowej** ważna jest:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- rozumowanie logiczne,
- uzdolnienia rachunkowe,
- dobra pamięć,
- odporność na monotonne warunki pracy;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do pracy indywidualnej,
- gotowość podporządkowania się,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- rzetelność,
- dokładność,
- dbałość o jakość pracy,
- dbałość o czystość i porządek,
- wytrwałość i cierpliwość,

- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- zainteresowania urzędnicze.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** pod względem wydatku energetycznego należy do prac lekkich.

Wymagany jest dobry ogólny stan zdrowia. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu mogą być poważne dysfunkcje wzroku, mała zręczność palców, problemy z układem krążenia oraz układem kostno-stawowym.

Zawód ten mogą wykonywać osoby niepełnosprawne ruchowo, także poruszające się na wózku inwalidzkim.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Osoba zatrudniona w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** powinna posiadać wykształcenie co najmniej średnie. Preferowane są kwalifikacje w zawodzie technik rachunkowości lub technik ekonomista. Możliwe jest również zatrudnienie pracownika z wykształceniem średnim ogólnym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Pracodawcy zatrudniający **pracowników obsługi płacowej** zazwyczaj preferują:

- posiadanie tytułu i dyplomu technika rachunkowości lub technika ekonomisty,
- posiadanie świadectw potwierdzających kwalifikacje uzyskane po ukończeniu odpowiednich kwalifikacyjnych kursów zawodowych, spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne:
  - AU.36 Prowadzenie rachunkowości, wyodrębnioną w zawodach pokrewnych technik rachunkowości i technik ekonomista,
  - AU.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym technik rachunkowości,
  - AU.35 Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym technik ekonomista,
- suplementy Europass do świadectw i dyplomów (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- posiadanie tytułu i dyplomu licencjata lub magistra uzyskanych na kierunku ekonomia lub finanse i rachunkowość.

Pracodawcy mogą zatrudnić osoby z wykształceniem średnim ogólnym, które uzyskały certyfikat, zaświadczenie lub potwierdzenie ukończenia szkoleń w zakresie obsługi płacowej.

Preferowane są także udokumentowane certyfikatami umiejętności obsługi:

- programów płacowych lub kadrowo-płacowych,
- systemów rozliczania ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik obsługi płacowej, posiadając wymagane kompetencje, po dodatkowym przeszkoleniu, może pracować na równorzędnym stanowisku w zawodzie np. pracownik do spraw osobowych lub księgowy.

Po uzyskaniu wykształcenia wyższego może awansować na stanowiska:

- specjalisty do spraw wynagrodzeń,
- kierownika działu kadr i płac,
- dyrektora do spraw personalnych.

Osoba z wykształceniem średnim ogólnokształcącym może zdobyć potrzebne kwalifikacje, uczestnicząc w kwalifikacyjnych kursach zawodowych w zakresie kwalifikacji:

- AU.36 Prowadzenie rachunkowości,
- AU.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych,
- AU.35 Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji.

Może również kontynuować naukę na wyższych uczelniach, na studiach ekonomicznych I i II stopnia na kierunkach: ekonomia, finanse i rachunkowość oraz na studiach podyplomowych prowadzących kształcenie np. w zakresie kadr i płac, kadr i prawa pracy, zarządzania zasobami ludzkimi.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** nie ma możliwości bezpośredniego potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzenie kompetencji przydatnych do wykonywania tego zawodu przystępując przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną do egzaminów potwierdzających kwalifikacje: AU.36 Prowadzenie rachunkowości, AU.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych, AU.35 Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji, także w trybie eksternistycznym.

Nabyte kompetencje zawodowe pracownika obsługi płacowej można potwierdzić w stowarzyszeniach branżowych bądź w innych instytucjach uprawnionych do potwierdzania kwalifikacji zawodowych z zakresu płac, rachunkowości i księgowości – na ogół po odbyciu szkolenia i zdaniu egzaminów.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Księgowy	331301
Technik ekonomista ⁵	331403
Asystent do spraw księgowości	431101
Technik rachunkowości ⁵	431103

Pracownik do spraw ubezpieczeń	431202
Pracownik do spraw osobowych	441501

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Naliczanie wynagrodzeń oraz świadczeń z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.
- Z2 Dokonywanie potrąceń pracowniczych.
- Z3 Rozliczanie umów cywilnoprawnych.
- Z4 Generowanie poleceń przelewów dotyczących wypłat wynagrodzeń.
- Z5 Wystawianie, na wniosek pracownika lub innych uprawnionych organów, zaświadczeń o wysokości wynagrodzenia.
- Z6 Wnioskowanie o refundację wynagrodzeń z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w przypadku zatrudniania osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- Z7 Gromadzenie, segregowanie i przechowywanie dokumentów płacowych.
- Z8 Naliczanie i odprowadzanie składek do ZUS.
- Z9 Naliczanie i odprowadzanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wynagrodzeń.
- Z10 Sporządzanie i przekazywanie do ZUS raportów imiennych i deklaracji o należnych składkach.
- Z11 Sporządzanie rocznych informacji o uzyskanych dochodach pracowników i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych.
- Z12 Gromadzenie, segregowanie i przechowywanie dokumentów ubezpieczeniowych i podatkowych.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie spraw płacowych

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie spraw płacowych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Naliczanie wynagrodzeń pracowniczych oraz świadczeń z ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Przepisy Kodeksu pracy i Kodeksu cywilnego w zakresie wynagrodzeń; • Przepisy o systemie ubezpieczeń społecznych. • Przepisy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa; • Zapisy zawarte w regulaminie wynagradzania; • Systemy wynagradzania; • Zasady naliczania wynagrodzeń; • Obligatoryjne i fakultatywne składniki wynagrodzenia; • Zasady obsługi programów kadrowo-płacowych.	• Stosować przepisy prawa w zakresie obsługi płac; • Stosować przepisy prawa dotyczące systemu ubezpieczeń społecznych; • Naliczać wynagrodzenia w różnych systemach wynagradzania; • Naliczać wynagrodzenia za <u>czas niezdolności do pracy</u>²; • Naliczać wynagrodzenia za <u>czas niewykonywania pracy</u>¹; • Naliczać wynagrodzenia za godziny nadliczbowe; • Naliczać wynagrodzenia za czas dyżuru; • Naliczać wynagrodzenia za pracę w godzinach nocnych; • Naliczać do wynagrodzeń dodatki fakultatywne; • Rozróżniać rodzaje ubezpieczeń i świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego

	w razie choroby i macierzyństwa; • Naliczać zasiłki chorobowe; • Sporządzać listę płac w programie płacowym i metodą tradycyjną; • Sporządzać listę zasiłków; • Obsługiwać program kadrowo-płacowy w przedsiębiorstwie.

Z2 Dokonywanie potrąceń pracowniczych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Przepisy prawa pracy w zakresie ochrony wynagrodzeń i dokonywania potrąceń z wynagrodzeń; • Rodzaje potrąceń z wynagrodzeń; • Zasady dokonywania potrąceń obowiązkowych; • Zasady dokonywania potrąceń dobrowolnych; • Zasady dokonywania potrąceń z mocy tytułów wykonawczych; • Zasady potrąceń zajęć komorniczych; • Zasady dokonywania potrąceń z zasiłków.	• Stosować przepisy prawa pracy w zakresie ochrony wynagrodzeń i dokonywania potrąceń z wynagrodzeń; • Obliczać kwotę wynagrodzenia wolną od potrąceń w przypadku należności niealimentacyjnych; • Obliczać kwotę wynagrodzenia wolną od potrąceń w przypadku należności alimentacyjnych; • Obliczać kwotę wynagrodzenia wolną od potrąceń z tytułu zadłużenia i należności od pracownika; • Dokonywać obligatoryjnych potrąceń z wynagrodzeń; • Dokonywać dobrowolnych potrąceń z wynagrodzeń; • Dokonywać potrąceń z mocy tytułów wykonawczych; • Dokonywać potrąceń komorniczych; • Dokonywać potrąceń z zasiłków.

Z3 Rozliczanie umów cywilnoprawnych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Przepisy Kodeksu cywilnego w zakresie umów cywilnoprawnych; • Zasady podlegania umów cywilnoprawnych ubezpieczeniem społecznym; • Zasady naliczania zaliczki na podatek dochodowy.	• Rozliczać rachunek do umowy cywilnoprawnej według treści umowy cywilnoprawnej i oświadczenia złożonego przez zleceniobiorcę/wykonawcę; • Rozliczać rachunek do umowy cywilnoprawnej zgodnie z tytułem podlegania ubezpieczeniom społecznym zleceniobiorcy/wykonawcy; • Generować dokument zapłaty zgodnie ze wskazaniem przez zleceniobiorcę/wykonawcę w umowie cywilnoprawnej.

Z4 Generowanie poleceń przelewów dotyczących wypłat wynagrodzeń

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady obsługi internetowego systemu bankowego;	• Generować z programu kadrowo-płacowego polecenia przelewu wynagrodzeń na podstawie sporządzonych list płac oraz list zasiłków;

• Obowiązki pracodawcy dotyczące sposobu wypłaty wynagrodzenia.	• Dokonywać płatności na konto pracownika lub w inny umówiony sposób.

Z5 Wystawianie, na wniosek pracownika lub innych uprawnionych organów, zaświadczeń o wysokości wynagrodzenia

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady wystawiania zaświadczeń o wysokości wynagrodzenia zgodnie z obowiązującą w przedsiębiorstwie instrukcją obiegu dokumentów i procedurami wewnętrznymi; • Zasady udostępniania informacji o wysokości wynagrodzenia pracownika; • Składniki stanowiące wynagrodzenia; • Składniki niestanowiące wynagrodzeń.	• Wystawiać na wniosek pracownika zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia zgodnie z obowiązującą w przedsiębiorstwie instrukcją obiegu dokumentów i procedurami wewnętrznymi; • Stosować zasady udostępniania informacji o wysokości wynagrodzenia pracownika; • Stosować przepisy ochrony danych osobowych.

Z6 Wnioskowanie o refundację wynagrodzeń z PFRON w przypadku zatrudniania osób z orzeczeniem o niepełnosprawności

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Przepisy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; • Zasady przysługiwania dofinansowania z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; • Zasady i procedury wnioskowania o dofinansowanie wynagrodzeń z PFRON; • Obowiązki pracodawcy z tytułu ubiegania się o dofinansowanie wynagrodzenia z PFRON.	• Sporządzać wnioski o dofinansowanie wynagrodzeń z PFRON; • Składać wnioski o dofinansowanie wynagrodzeń z PFRON.

Z7 Gromadzenie, segregowanie i przechowywanie dokumentów płacowych

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Przepisy o emeryturach i rentach w zakresie przechowywania i archiwizowania dokumentacji płacowej; • Zasady i warunki przechowywania i archiwizowania dokumentacji płacowej; • Kategorie archiwalne poszczególnych rodzajów dokumentów płacowych.	• Nadawać kategorię archiwalną; • Przygotowywać dokumentację płacową do archiwizacji; • Zabezpieczać dokumentację płacową przed zniszczeniem; • Tworzyć trwałe kopie archiwalne dokumentacji płacowej na elektronicznych nośnikach danych.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym

Kompetencja zawodowa Kz2: Prowadzenie rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym obejmuje zestaw zadań zawodowych Z8, Z9, Z10, Z11, Z12, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z8 Naliczanie i odprowadzanie składek do ZUS	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Rodzaje składek na ubezpieczenia społeczne; - Obowiązki płatnika w zakresie naliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne; - Zasady, tryb i warunki zapłaty składek ubezpieczeniowych; - Obowiązki płatnika w zakresie naliczania i odprowadzania składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych; - Zasady funkcjonowania programów płacowych i programu <i>Płatnik</i>.	- Naliczać składki na ubezpieczenia społeczne; - Naliczać składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych; - Naliczać składki na ubezpieczenie zdrowotne; - Generować polecenie przelewu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w systemie płacowym i programie <i>Płatnik</i>; - Odprowadzać składki ubezpieczeniowe do ZUS zgodnie z wygenerowaną dokumentacją rozliczeniową i raportami imiennymi, z uwzględnieniem wypłaconych zasiłków.

Z9 Naliczanie i odprowadzanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wynagrodzeń	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie zasad, trybu i warunków płatności podatku; - Przepisy ordynacji podatkowej w zakresie zasad, trybu i warunków płatności podatku; - Obowiązki płatnika w zakresie naliczania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych.	- Naliczać zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych; - Odprowadzać zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych według naliczonych wynagrodzeń; - Generować polecenie przelewu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w systemie płacowym.

Z10 Sporządzanie i przekazywanie do ZUS raportów imiennych i deklaracji o należnych składkach	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady obowiązku sporządzania i przekazywania do ZUS raportów imiennych za pracowników i zleceniobiorców; - Zasady obowiązku sporządzania i przekazywania do ZUS deklaracji rozliczeniowych za pracowników i zleceniobiorców; - Zasady funkcjonowania programu <i>Płatnik</i>.	- Sporządzać, wygenerować w programie i przekazać do ZUS raporty imienne za pracowników i zleceniobiorców; - Sporządzać, wygenerować w programie i przekazać do ZUS deklaracje rozliczeniowe za pracowników i zleceniobiorców; - Sporządzać i przekazać do ZUS raporty imienne i deklaracje rozliczeniowe techniką odręczną.

Z11 Sporządzanie rocznych informacji o uzyskanych dochodach pracowników i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy od osób fizycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady obowiązku sporządzania i przekazywania do urzędów skarbowych deklaracji rocznych o pobranych zaliczkach za pracowników i zleceniobiorców PIT-4R;	Sporządzać, wygenerować i przekazać do urzędu skarbowego deklaracje roczne o pobranych zaliczkach za pracowników i zleceniobiorców PIT-4R;

• Zasady obowiązku sporządzania i przekazywania do urzędów skarbowych informacji o dochodach i pobranych zaliczkach PIT-11; • Zasady obowiązku sporządzania i przekazywania do urzędów skarbowych informacji o wypłaconym stypendium, o przychodach z innych źródeł oraz niektórych dochodach z kapitałów PIT-8C.	• Sporządzać, wygenerować i przekazać do urzędu skarbowego informacje o dochodach i pobranych zaliczkach PIT-11; • Sporządzać, wygenerować i przekazać do urzędu skarbowego informacje o wypłaconym stypendium, o przychodach z innych źródeł oraz niektórych dochodach z kapitałów PIT-8C; • Sporządzać, wygenerować i przekazać do urzędu skarbowego deklaracje i informacje podatkowe w technologii odręcznej.

Z12 Gromadzenie, segregowanie i przechowywanie dokumentów ubezpieczeniowych i podatkowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
• Przepisy o emeryturach i rentach w zakresie przechowywania i archiwizowania dokumentacji ubezpieczeniowej; • Przepisy w zakresie przechowywania i archiwizowania dokumentacji podatkowej zatrudnionych; • Zasady i warunki przechowywania i archiwizowania dokumentacji ubezpieczeniowej i podatkowej; • Kategorie archiwalne poszczególnych rodzajów dokumentów ubezpieczeniowych i podatkowych.	• Nadawać kategorię archiwalną; • Przygotować dokumentację ubezpieczeniową i podatkową do archiwizacji; • Zabezpieczać dokumentację ubezpieczeniową i podatkową przed zniszczeniem; • Tworzyć trwałe kopie archiwalne dokumentacji ubezpieczeniowej i podatkowej na elektronicznych nośnikach danych.

3.4. Kompetencje społeczne

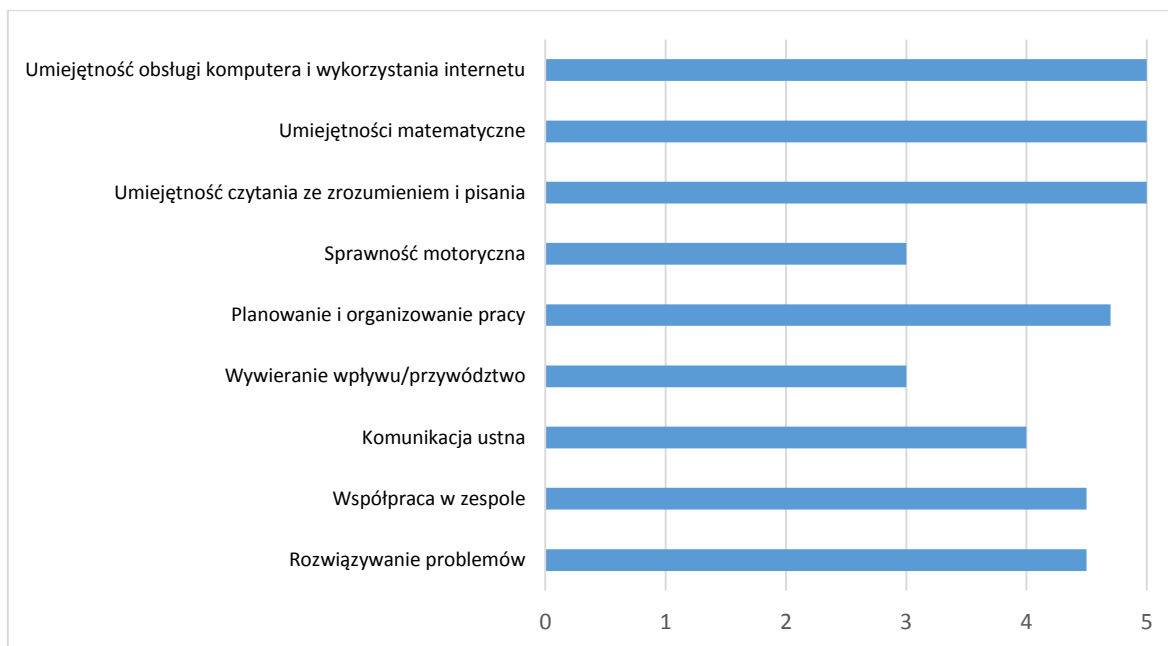
Pracownik w zawodzie **pracownik obsługi płatcowej** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za realizację swoich zadań zawodowych związanych z wykonywaniem czynności pracownika obsługi płatcowej.
- Dostosowywania zachowania do zmieniających się okoliczności w środowisku pracy.
- Uzupełniania i aktualizowania wiedzy niezbędnej do realizacji powierzonych zadań zawodowych.
- Dokonywania oceny swojego działania oraz działania wykonywanego w ramach współpracy zespołowej w dziale płac.
- Osiągania wyznaczonych rezultatów związanych z wykonywaniem czynności zawodowych pracownika obsługi płatcowej w ramach współpracy z innymi w zorganizowanych warunkach działu do spraw płac.
- Przestrzegania zasad etyki zawodowej związanych z wykonywaniem zawodu pracownika obsługi płac.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien posiadać zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **pracownik obsługi płatcowej**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pracownik obsługi płacowej**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.edu.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pracownik obsługi płacowej może być zatrudniony m.in. w:

- jednostkach organizacyjnych i przedsiębiorstwach różnych branż (produkcyjnej, usługowej, handlowej, budowlanej, administracyjnej, edukacyjnej), które zatrudniają pracowników oraz zleceniobiorców i wykonawców,
- wyspecjalizowanych przedsiębiorstwach, które świadczą usługi zewnętrzne w zakresie obsługi płacowej, np. w biurach rachunkowych.

Rynek pracy oferuje bardzo dużo miejsc zatrudnienia dla pracowników obsługi płacowej. Obsługa płacowa najczęściej połączona jest z usługami kadrowymi. Obsługa kadrowo-płacowa obejmuje z kolei wszystkie prace z zakresu kadr i płac.

Obsługa kadrowo-płacowa jest dziedziną stosunkowo obszerną i obejmuje szereg różnorodnych działań, co daje wiele możliwości rozwoju kompetencji i kwalifikacji. Przykładowo może dotyczyć również czynności, które swoim zakresem obejmują wykonywanie doradztwa podatkowego czy wykonywanie zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **pracownik obsługi płacowej**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- ukończyć technikum w zawodzie pokrewnym technik ekonomista lub szkołę policealną w zawodzie technik rachunkowości,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji:
  - AU.36 Prowadzenie rachunkowości, wyodrębnionej w zawodach pokrewnych technik rachunkowości i technik ekonomista,
  - AU.65 Rozliczanie wynagrodzeń i danin publicznych, wyodrębnionej w zawodzie pokrewnym technik rachunkowości,

- AU.35 Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji, wyodrębnionej w zawodzie pokrewnym technik ekonomista,

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych i prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, również w trybie eksternistycznym.

Pracodawcy oferują również zatrudnienie absolwentom szkół wyższych i studiów podyplomowych prowadzących kształcenie na kierunkach: ekonomia, finanse i rachunkowość.

Szkolenie

Pracownik obsługi płacowej może poszerzać swoje kompetencje i zdobywać kwalifikacje poprzez uczestniczenie w szkoleniach specjalistycznych z dziedziny kadr i płac organizowanych na wolnym rynku usług szkoleniowych, np. przez stowarzyszenia branżowe oraz inne instytucje specjalizujące się w dziedzinie zagadnień kadrowo-płacowych.

Przykładowa tematyka szkoleń:

- wynagrodzenia od A do Z – warsztaty praktyczne.
- wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.
- zasady dokonywania potrąceń z wynagrodzeń i zasiłków.
- wynagrodzenia w oświacie.

Istnieje możliwość zdobycia kompetencji na szkoleniach i kursach organizowanych przez instytucje szkoleniowe oraz firmy oferujące specjalistyczne oprogramowanie do zarządzania kadrami i płacami.

Organizatorzy szkoleń na ogół poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami i zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcanie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) w zawodzie **pracownik obsługi płacowej** kształtuje się najczęściej w przedziale od 2800 zł do 7000 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat. Średnio pracownik obsługi płacowej otrzymuje wynagrodzenie w wysokości około 3900 zł brutto miesięcznie.

Na wysokość wynagrodzenia mają wpływ m.in. czynniki takie, jak:

- wykształcenie,
- doświadczenie,
- posiadane kwalifikacje,
- zakres obowiązków,
- wielkość firmy,
- sytuacja na lokalnym rynku pracy.

Około 40% zatrudnionych pracowników obsługi płacowej może liczyć na świadczenia pozapłacowe. Do najczęściej stosowanych należą:

- prywatna opieka medyczna,
- telefony komórkowe,
- samochody służbowe,
- zajęcia sportowo-rekreacyjne,
- szkolenia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **pracownik obsługi płacowej** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami jest identyfikacja indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze; wymagane jest wówczas dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R); wymagane jest wówczas wyposażenie stanowiska w uchwyty, poręcze, regulowaną wysokość krzesła, podnóżka i inne udogodnienia,
- poruszające się na wózkach inwalidzkich (05-R); wymagany jest wówczas odpowiedni dobór stanowiska bądź ograniczenie lub zmodyfikowanie zakresu pracy w celu umożliwienia wykonywania zadań w pozycji siedzącej; zalecana praca biurowa lub koncepcyjna;
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O) – w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,

- z dysfunkcją narządu słuchu (O3-L) – pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych,
- innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz/lub jest zorganizowana jest w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 847, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 373, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 917, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Culepa M.: Kadry i płace w jednostkach samorządowych 2018. Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, Warszawa 2017.
- Jacewicz A., Małkowska D.: Kadry i płace 2018. Wydawnictwo ODDK, Gdańsk 2018.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Portal kadrowy: <https://www.portalkadrowy.pl>
- Portal nowoczesnych księgowych: <http://www.kadry.infor.pl>
- Portal podatkowo-księgowy: <https://www.gofin.pl>
- Portal Vademecum kadrowego: <http://www.vademecumkadrowego.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.

Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.

INFORMACJA O ZAWODZIE – Pracownik obsługi płacowej 431301

Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Czas niewykonywania pracy	Sytuacja, gdy pracownik zgłasza gotowość do pracy i nie może jej wykonywać z przyczyn leżących po stronie pracodawcy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19740240141 [dostęp: 31.10.2018]
2	Czasowa niezdolność do pracy	Powstaje na skutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną i stanowi czasową (przemijającą) przeszkodę w wykonywaniu dotychczasowej pracy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19740240141 [dostęp: 31.10.2018]
3	Dobrowolne obciążenia wynagrodzeń	Dobrowolne obciążenia wynagrodzeń wymagają pisemnej zgody pracownika. Do dobrowolnych obciążeń zalicza się między innymi: składki na rzecz związku zawodowego, składki z tytułu dobrowolnego ubezpieczenia grupowego NW, spłata pożyczki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19740240141 [dostęp: 31.10.2018]
4	Ergonomia	Nauka o pracy obejmująca problematykę dostosowania warunków i środowiska pracy do potrzeb psychofizycznych pracownika.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.portalbhp.pl [dostęp: 31.10.2018]
5	Fakultatywne elementy wynagrodzeń	Ruchome składniki wynagrodzenia przyznawane pracownikowi po spełnieniu określonych warunków zawartych w umowie lub w przepisach ogólnych bądź wewnętrznych. Najczęściej przyznawane dodatki to: dodatek funkcyjny, dodatek stażowy, dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, dodatek zmianowy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19740240141 [dostęp: 31.10.2018]
6	Jednostka organizacyjna	Jednostka, która pod względem technicznym i strukturalnym może samodzielnie funkcjonować. Najczęściej przynosi korzyści społeczno-ekonomiczne, jednak nie musi być powołana do osiągania zysków.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Encyklopedia Zarządzania https://mfiles.pl/pl/index.php/Struktura_organizacyjna [dostęp: 31.10.2018]
7	Nośniki danych	Urządzenia umożliwiające zapisanie danych i informacji w sposób trwały z możliwością ich odczytu. Nośnikami danych są także dokumenty i ich kserokopie sporządzone w wersji papierowej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Encyklopedia Zarządzania https://mfiles.pl/pl/index.php/nośnik_informacji [dostęp: 31.10.2018]

8	Obligatoryjne obciążenia wynagrodzeń	Wynikają z przepisów prawa i mają charakter obowiązkowy. Do obligatoryjnych obciążeń wynagrodzeń zalicza się: składki na ubezpieczenia społeczne, składkę na ubezpieczenie zdrowotne, podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na fundusze pozaubezpieczeniowe (Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19981370887 [dostęp: 31.10.2018]
9	Przedsiębiorstwo	Wyodrębniona prawnie i ekonomicznie jednostka gospodarcza, której celem jest osiąganie zysków poprzez sprzedaż wyprodukowanych dóbr i świadczenie usług.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU2018000646 [dostęp: 31.10.2018]
10	Struktura organizacyjna	Układ komórek organizacyjnych, np. działów, stanowisk według określonych zasad służbowego podlegania, odpowiedzialności i przepływu informacji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Encyklopedia Zarządzania https://mfiles.pl/pl/index.php/Struktura_organizacyjna [dostęp: 31.10.2018]
11	System wynagradzania	Metody ustalania wysokości składników wynagrodzenia, np. system czasowy, akordowy, prowizyjny.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19740240141 [dostęp: 31.10.2018]
12	Umowa o pracę	Zgodne oświadczenie woli pracownika i pracodawcy, w którym pracownik zobowiązuje się do wykonywania określonego rodzaju pracy na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie przez niego wyznaczonym, a pracodawca do zapłaty umówionego wynagrodzenia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19740240141 [dostęp: 31.10.2018]
13	Umowy cywilnoprawne	Do umów cywilnoprawnych zaliczane są umowy zlecenia oraz umowy o dzieło. Uregulowane są one przepisami kodeksu cywilnego. Najważniejszą cechą odróżniającą umowy cywilnoprawne od umowy o pracę jest brak podporządkowania wykonawcy powierzającemu pracę. To oznacza, że osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia nie może pracować w godzinach i miejscu ściśle wyznaczonych przez pracodawcę i podlegać przełożonym tak, jak pracownik.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19640160093 [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.